

א, ב', על הפרשה פרשת תולדות

איך עשוי נולד
ומה בו היה מיוחד?

א

מה בקש יעקב לקנות מעשיו
כשראה את דרכו רוע מעשיו?

ב

לאן יצחק בימי הרעב הלך לגור
כי לצאת מהארץ היה לו אסור?

ג

מה ברך יצחק אבינו את יעקב
שמשמני הארץ יהיה לו לרוב?

ד

מה עשוי מיעקב בקש
כשהיה רעב ומזון חיפש?

ה

מה הן הברכות הטובות
ליעקב כשיקיים המצוות?

ו

מתי קרא יצחק לעשיו
והרגיש כי כהו עיניו?

ז

בעד מה השקיף אבימלך מביתו
וראה את יצחק ורבקה אשתו?

ח

מדוע פחד יצחק על אשתו
ואמר עליה כי היא אחותו?

ט

איך נקרא הבן שנולד
ובעקב אחיו אחז ביד?

י

כמו מה הבטיח ה' ליצחק וברכו
שזרעו ירבה ולא יוכלו למנותו?

כ

ל
מ
נ
ס
ע
פ
א
ק
ר
ש
ת

מה אמר אבימלך ליצחק
כשעושרו וצאנו גדל וחזק?

פי כמה היתה הברכה
בתבואה שיצחק זרע?

מה נתן יעקב במכירה
לעשיו תמורת הבכורה?

מה עשו הפלישתים לבארות
כי בהצלחת יצחק לא יכלו לראות?

מה ליעקב הליבישה רבקה
כדי שלא יראו שידו חלקה?

יצחק את יעקב בנו שלח
לקחת לו אישה, ולאן הלך?

מה יצחק בקש מעשיו להביא
ולכן הלך לשדה לצוד צבי?

מה אמר יצחק, כשיעקב את ה' ברך
ודבר לאביו בנימוס ובקול רך?

איך לבאר השלישית קראו
כי עתה פרו והתרחבו?

כשרבקה הלכה לדרוש את ה'
מה ענה לה בנבואה שם?

מה ליצחק ורבקה נולדו
ובכתיב חסר נכתבו?

אנא!!!
אמור פרק תהילים
עבוד ה' ר'ך
אהרן בן ברוניה
ברוריה שליט"א
לדפוס בתושח"י

ג] "וַיַּתְרֶצְוּ הַבָּנִים בְּקֶרְבָּהּ" (כה, כב) אומר רש"י: רבותינו דרשוהו לשון ריצה, כשהייתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר, יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת על פתחי עכו"ם, עשו מפרכס לצאת.

ה] "וַרְבֵּקָה אֶהְבֶּת אֶת יַעֲקֹב" (כה, כח) ושמעתי מפי מו"ר הגר"א פילץ שליט"א שהמחלוקת בין רבקה ליצחק היה שיצחק רצה שלעשו יהיה אחיזה בקדושה, על ידי זה שהוא יחזיק את יעקב בפרנסה, ויעקב רק יישב וילמד, אמנם רבקה אחזה שאסור שיהיה שום חיבור לעשו, שגם הכסף של יעקב צריך שיגיע ממקור קדוש וטהור, בפרט שאם הכסף יהיה אצלו סיכוי גדול שזה יהיה יישאר אצלו...

זוהו לימוד גדול לכל אחד ואחד שלא יגיד מה אני יכול לעשות, אלו החברים והשכנים שלי!!!... אלא ילמד מרבקה אמנו שהייתה ילדה קטנה שגרה בבית עובדי עבודה זרה, ובבית שלה היה נמצא ממש עבודה זרה כמו שלבן אמר "אנכי פיניתי הבית" ורש"י מבאר פיניתי מעבודה זרה, ובכל זאת לא למדה מהם כלום, ונהייתה רבקה אמנו.

ועוד רואים מפה שאדם יכול להיוולד ולגדול בבית עובדי עבודה זרה, ולגדול עד כדי להיות אחד מהאימהות הקדושות.

ב] "וַיַּעֲתֶר יַצְחָק לֵה' לֵכַח אֶשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הוּא וַיַּעְתֶּר לוֹ ה'" כשיצחק ראה שרבקה עקרה ואין לה ילדים אז הם נעמדו כל אחד בזוית אחרת של הבית והתפללו לה' שיזכה אותם בילדים, ועל ידי תפילותיהם הם זכו ליעקב ישראל סבא, וודאי שאם אנו ההורים ג"כ נתפלל על ילדינו (אולי ג"כ כדאי בוויית הבית) שיזכו להיות תלמידי חכמים אוהבי ה' יראי אלוקים אנשי אמת בה' דבקים, שהקב"ה יקבל תפילותינו ונזכה לאגוטה גוטה ידשע נחת...

וכמדומה שמונא בשם המלבי"ם שלמה היו האמהות עקרות? בשביל שיהיה נתק מההורים שלהם, ואז זה לא יהיה כהמשך הדורות מתרח בתואל ולבן, אלא זה דור חדש לגמרי שיצא רק על ידי תפילות של האבות והאמהות הקדושים.

ג] **"וַיִּתְרַצְצוּ הַגִּבּוֹרִים בְּקִרְבָּהּ"**. [כה-כב] כשהייתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת על פתחי עבודה-זרה עשו מפרכס לצאת. [רש"י] **ולכאורה קשה**: בשלמא עשו היה מפרכס לצאת, שכן במעי אמו לא הייתה לו עבודה-זרה, אבל יעקב למה ביקש זאת, והלא גם שם היה לומד תורה, כפי שאמרו חכמינו: "כשהתינוק במעי אמו מלמדו אתו כל התורה כולה" [נדה ל:]? **והביאור**: שאמנם למד שם יעקב את כל התורה כולה, אך לא רצה ללכת עם עשו ב"חיידר" אחד, ולכן ביקש יעקב להימלט משם... [מעיינה של תורה] **ועוד תירוץ מתרצים** שיעקב רצה ללמוד בעמל מה שלא היה לו כשהוא מקבל הכל מהמלאך.

ד] **"הקל קול יעקב והידיים ידי עשו"**. בזמן שהקול קול יעקב נשמע בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אין הידיים ידי עשו שולטות בכס. [מדרשים] **מקשים המפרשים**, והלא לא נאמר בפסוק "ואין הידיים ידי עשו", כי אם "והידיים ידי עשו", כלומר כשאפילו כש"הקול קול יעקב" גם אז "הידיים ידי עשו"? אמנם **"הקל"** נאמר חסר "וי" ופירושו - נעשה קל. כלומר, כאשר מורגשת הקלה וחולשה ב"קול יעקב", שהוא חסר, אזי שולטות בו **"הידיים ידי עשו"**. - אולם, כאשר קול יעקב הוא מלא, ללא כל הקלה וחולשה - אין ידי עשו שולטות בו... [הגר"א ז"ל מוילנא]

ואפשר להוסיף פה מה שדורשים חז"ל "ויסעו מרפידים" **שרפו ידיהם** מן התורה, ואז "ויבוא עמלק", שאם יש רפיון ידיים מהתורה זאת אומרת לא שלא לומדים, אלא לומדים עם רפיון (בלי הנאת הידיים תוך כדי לימוד) - (לימוד יוצא זיין) מיד ויבוא עמלק, זאת אומרת שיש כוח בידיים, או שאנו לוקחים את זה לתורה, או שעשו מקבל כוח לידיים שלו רח"ל.

ושמעתי מהרה"ג ר' יונתן דומב שליט"א משגיח ישיבת בית מאיר סיפור מר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל שבישיבה שלו חשבו כמה תלמידים לעשות סוג של מבחן לר' יהונתן לראות אם הוא יתפוס את העניין, - לקחו בחור גוי **'בעל פישרן'** שלמד סמוך לישיבה סיכמו איתו שישתתף בהצגה... לימדו אותו את כל המראי מקומות של השיעור שר' יהונתן אמור למסור בישיבה, הלבישו אותו כמו **'ישיב' ב'חער'** כובע, חליפה, מגולח, הושיבו אותו מקדימה מול הראש ישיבה, ואמרו לו כשר' יהונתן ימסור את השיעור תפציץ בקושיות ותשובות ובוא נראה אם ר' יהונתן יתפוס שאתה לא יהודי... **הגיע זמן השיעור** וכן היה ר' יהונתן מסר את השיעור והבחור הגוי הפציץ בקושיות ותשובות, בקיצור **'פריילעד'**... לאחר השיעור שאלו התלמידים את ר' יהונתן נו, מה הרב אומר על הבחור החדש בישיבה, אמר להם ר' יהונתן הבחור מוכשר מאוד אבל הוא לא יהודי!!! שאלו אותו איך הוא עלה על זה??? אמר להם פשוט מאוד, הבחור אמר את כל הקושיות והתשובות בלי פעם אחת כשהוא מרים את הידיים אל על, הכל בצורה יבישה, בקול מונטוני כזה... בלי שום התלהבות, זה לא תורה של יהודי, זה תורה של גוי... **יהודי כשהוא לומד תורה זה בקולות וברקים, בשיא השטייגען עם כל הטוצ'ך**, וזה הפשט שרפו ידיהם מן התורה, **שוודאי למדו אבל בלי הידיים בלי התלהבות...**

ה] **"הקל קול יעקב והידיים ידי עשו"**. מקשה המגיד הגה"צ ר' שלום שבדרון זצ"ל מדוע יעקב לא שינה גם את קולו ולדבר בשפתו של עשו אחיו? ומיישב ר' שלום שיעקב אבינו היה מוכן להתחפש לעשו אבל הוא לא היה מוכן להתרגל לדבר בשפתו! ולכן "הקול קול יעקב".

ו] **"ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת וכו' ויברכהו"**. למה יעקב הביא לו יין? ראינו שמבארים בשביל שיצחק יברך את הברכות מתוך שמחה, וברכה שמברכים אותה מתוך שמחה ולב טוב, הרבה יותר קרובה להתקבל.

ואגב עניין הברכות שמעתי מהגר"א טורק שליט"א ששמע ממרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל שפעם הוא הודה לו על ברכה שהתקיימה, הגרש"ז ביטל את דבריו ואמר לו שלכל יהודי יש כח של ברכה, רק צריך שיהיה לו רצון מכל הלב לברך את השני, וזה קורה ע"י שאתה מכיר את צרכיו ואתה מתקשר ומתחבר אליו, ואתה מרגיש וכואב לך באמת מה שהוא צריך, ואז אתה מברכו מכל הלב, **אומר הגרש"ז זצ"ל** זה מה שאני עושה, **וברכה כזו מתקבלת...**

ז] **"ויאמר עשו בלבבו יקרבו ימי אבלי ואהרנה את יעקב אחי"**. **ועוד שמעתי מהרה"ג ר' יונתן דומב שליט"א** שביאר למה עשו שמר בליבו ולא אמר בפיו את תוכניותיו, כי ידוע בכוחות נפש האדם שאדם שאומר בפיו מה שהוא מתכנן לעשות, ע"י דיבוריו הוא כבר נרגע בזה שהוא כבר מוציא את כעסו ודיבוריו, אמנם על הרשעים כתוב **"ועברתם שמורה נצח"** שהם שומרים את שנאתם חבויה בפנים בשביל שלא יירגעו, וכך יוכלו להמשיך לשמור את שנאתם כלפי הצדיק שרוצים להרע לו, ואת הסוד הזה עשו ידע ורצה לשמור שנאתו ללא הפסקה ליעקב בשביל שכשיזדמן רגע הכושר הוא יפגע בו.

ומתאים להוסיף מה שמעתי מהגר"א דיסקין שליט"א שכשאלו את אחד מראשי הנאצים לאחר המלחמה, מה קרה שכתה הלכתם כסומים באפילה אחר אותו שטן ימשי, אתם שהייתם מפורסמים בנימוסים שלכם, ופתאום נהפכתם לרוצחים האכזריים ביותר, והשיב אותו נאצי אתם לא תבינו את זה, אבל כשאותו שטן דיבר אלינו בשנאתו על היהודים זה נגע בנקודה העמוקה ביותר שבתוכנו...

ח] **"יקרבו ימי אבלי ואהרנה את יעקב אחי"** בדרך צחות מסבירים את דברי עשו: עשו התבייש להרוג את יעקב ללא סיבה, לכן אמר **יקרבו ימי אבלי**, ואז אתקוטט עמו על **'עמוד התפילה'**, - מי ייגש לתפילות וכו', וכשנריב על **'מצוות'**, כבר אוכל להורגו לשם שמים...